

Svätojánsky

CHLEBÍK

Ja som chlieb života; kto prichádza ku mne, nikdy nebude lačniť.
Ján 6,35

2/2016

Obsah

Samé čisté zásahy.....	2
500 dní modlitieb do reformácie.....	3
Modlitebné okienko.....	3
Dar Toho, ktorý má všetko, tomu, ktorý nemá nič.....	4
Zelený štvrtok.....	5
Veľkonočná nedeľa.....	5
Biblická hodina mužov v Smrečanoch.....	6
Láska bez konca.....	6
Učebnica histórie.....	7
Služby Božie s Jankom Paszom.....	7
Mamičky budú rady.....	7
Konfirmácia.....	8
Deň detí.....	8
Detská besiedka v ZOO.....	9
Pozvanie na hlbinu.....	9
Keď bratia spolu bývajú.....	11
Strom reformácie.....	14
Strom s dvanásťročným ovocím a listím na uzdravenie národov.....	15
Počiatky reformácie v Liptovskom Jáne.....	17
Drahá a lacná milosť.....	21
Kočík v autobuse.....	22
Slimačie reflexie II.....	23
Je naozaj dobré byť evanjelikom.....	24
Na záver školského roka.....	25
Prihlasovanie na konfirmáciu.....	25
Svätojánska muška.....	26
Matrika od 24. 3. 2016 do 24. 6. 2016.....	28

Časopis evanjelikov Cirkevného zboru Evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku Liptovský Ján s filiálkami Beňadiková, Podtureň a Uhorská Ves.

Časopis je nepredajný! Náklady na jeden výtlačok sú cca 1 €, preto sme vďační za každý milodar. Môžete tak urobiť na farskom úrade či v chráme.

Pre vnútromisijnú potrebu vydáva:

Ev. a. v. farský úrad, Starojánska 127, 032 03 L. Ján

Telefón: 044/526 33 28, 0918 828 334

Email: lipt.jan@ecav.sk

Web: www.ecavliptovskyjan.sk

IBAN: SK87 0200 0000 0032 6551 4051

BIC: SUBASKBX

Redakčná rada: Peter Taját, Naďa Kubányová, Ján Paciga, Anna Lubelanová, Jana Daňová, Jana Pivková

Foto: Juraj Janda, Peter Taját, Daniela Tajátová, web

Jazyková korektúra: Naďa Kubányová

Technické spracovanie: Peter Taját

Ďakujeme za články, názory, námety. Redakčná rada si vyhradzuje právo na úpravu článkov.

Úvodník

Samé čisté zásahy

Budúcu sobotu sa chystám s rodinou na jedno zhromaždenie. Zúčastniť sa na ňom je pre nás životne dôležité. Chceme ním vyjadriť postoj a vnútorné presvedčenie. Ukázať aj svojim deťom, že odpoveďou na vlastné zlyhania a mindráky nie je nenávisť a ukazovanie prstom na toho druhého, iného, ináč zmyšľajúceho, vyznávajúceho iné hodnoty a modliaceho sa k „inému“ Bohu. Možno nás niekto nazve naivnými slniečkarmi, možno nás dokonca nazvú extrémistami, ktorí sú proti vlasti, proti národu, proti Bohu.

No pre mňa je životne dôležité (ako voda alebo vzduch) vyjadriť niečo, čo som si myslela, že je samozrejmosť (ako voda alebo vzduch). Že nesúhlasím s latentnou fašizáciou spoločnosti. S povstávaním vášní v súvislosti s migrujúcimi ľuďmi. S rozmáhaním iracionality v rozmyšľaní a konaní ľudí, keď vládne prvá signálna – útek alebo útok. No najmä, s dehumanizáciou určitých skupín. Pretože tá hrozba sa v histórii opakuje v menšom (občianske vojny), no i masívnom meradle (svetové vojny, holokaust). Čo ma zaráža, je snaha „ľudácky“ zmyšľajúcich ľudí povedať, veď to tí sú proti nám, ohrozujú naše hodnoty, náš národ, naše deti, nášho... Boha?!

Keď sa môjho muža spýtajú, prečo sa na Protifašistickom zhromaždení na Námestí SNP 25. júna, bežiacého súbežne s pochodom proti imigrantom, zúčastnil, možno povie: „... lebo som bol pred Vianocami v Žiline a v Novej synagóge sa konal akýsi trh šikovných rúk, a ja nechcem, aby synagógy a ďalšie priestory ostali prázdne, lebo tí, čo tam žili (pôsobili), sa stanú nežiaduci, škodcovia, teroristi, paraziti...

-nk-

500 dní modlitieb do reformácie

„Keď budete volať ku mne, keď prídete a budete sa modliť ku mne, vypočujem vás.“ (Jeremiáš 29, 12)

Milí bratia a sestry!

Máme pred sebou dôležitý míľnik, keď si budeme pripomínať 500 rokov od začiatku reformácie cirkvi. Bolo by správne a múdre nechať sa inšpirovať tým, čo sa udialo a prečo sa to udialo.

Uvedomme si, že náš reformátor Dr. Martin Luther hľadal Božiu tvár, bol horlivý modlitebník, neraz v pôstoch a hlboko v Božom slove. Aj preto mu Duch Svätý otvoril myseľ a srdce pre pochopenie Písma, našiel Ježiša Krista, našiel milosť, odpustenie hriechov, hlboko sa ho dotkla moc kríža. Preto mal odvalu, múdrosť aj autoritu sa postaviť zlu a neporiadku v cirkvi v dobe, v ktorej žil, a Pán skrze neho začal dielo reformácie.

Dnešná doba, charakterizovaná vážnym odklonom spoločnosti od cirkvi, od hodnôt Písma, zvrútením morálky či zbožštením človeka, priam volá a nabáda cirkev Pána Ježiša, aby sa opäť s vierou a odvahou postavila na „hradby Jeruzalema“, hradby cirkvi a „celý deň a celú noc

upozorňovala na Hospodina, nedopriali si pokoja“. Izaiáš 62, 6

Preto aj touto formou chcem vyzvať a pozvať našich bratov a sestry do kampaňe 500 dní modlitieb za cirkev, ktorá začne 18. 6. 2016 a vyvrcholí o 500 dní, 31. 10. 2017.

Kampaň, námety na modlitby, povzbudenia a potrebné informácie budú zverejňované cez internetovú stránku, sociálne siete, pravidelne zasielané do cirkevných zborov a cez mesačník CESTOU SVETLA. (Pozn. red.: témy modlitieb sú pravidelne zverejňované na nástenke cirkevného zboru a každú nedeľu v chráme).

Verím, že Boh sa prizná k modlitbám, volaniu a plaču svojho Božieho ľudu, ku svojej Kristovej neveste, zjednotí nás v tomto Božom zápase a hlavne nás povedie a naplní Duchom Svätým. Nech je cez toto dielo oslávené meno Pána Ježiša Krista.

Mgr. Stanislav Kocka
vedúci Modlitebného spoločenstva

Modlitebné okienko

Pozývame vás, milí bratia a milé sestry, k modlitbám. „Keď ma teda budete prosiť o niečo v mojom mene, ja to učiním.“ (Ján 14, 14)

Prosme:

- za čas prázdnin – aby členovia cirkevného zboru nezanedbávali zhromaždenie a slovo Božie, ale aby tam nachádzali skutočný oddych a osvieženie
- za detský tábor – aby ho Pán Boh požehnal a aby pomohol priviesť deti a mládež na cestu k Pánu Bohu
- za rodiny – aby prekonávali problémy odpustením a láskou a aby v nich prebýval Pán

Dar Toho, ktorý má všetko, tomu, ktorý nemá nič

Zamyslenie odznelo na stíšeníach v Teologickom domove Evanjelickej bohosloveckej fakulty UK v Bratislave.

„O nič nebudte ustarostení, ale vo všetkom s vďakou predkladajte Bohu svoje žiadosti vo všetkých svojich modlitbách a prosbách.“ (Filipským 4, 6)

Existuje veľa vecí alebo problémov, o ktorých si myslíme, že ich zvládneme sami. Mnohí z nás možno prechádzajú zložitým a ťažkým obdobím a kladú si otázku: zvládnem to? Alebo často bývame ustarostení inými vecami, napr. vzťahmi, priateľmi, blízkymi, ktorí nám namiesto pomoci skôr ubližujú. Myslím, že každý z nás podobnú situáciu zažil. Kde môžeme nájsť pomoc? Obzrite sa okolo, vidíme ju v reklamách. Napríklad Toyota: Nič nie je nemožné! Alebo Hornbach: S nami to zvládnete! Nike: Poďme na to! A mnoho iných ďalších.

To isté vyjadruje aj prečítaný text z Listu Filipským: „O nič nebudte ustarostení.“ Ideme na to, nemajme strach! Kto z nás potrebuje strachovať sa? Buďme schopní nájsť v sebe viac viery a preskočiť vďaka

nej všetky svoje súženia a starosti. Skúste si však prestaviť, že by sme si nikdy nemuseli s ničím robiť starosti. Určite si poviete, nemožné... Ale v Matúšovi v 6. kapitole nám Ježiš hovorí: „Nebudte ustarostení o svoj život, čo budete jesť a piť, ani o svoje telo, čo si oblečiete. Či nie je život viac ako jedlo a telo viac ako odev? Pozrite sa na nebeské vtáky: nesejú, nežnú, nezhrmažďujú obilie do sýpok, a váš nebeský Otec ich živí. Či vy nie ste oveľa viac ako ony? A kto z vás si môže svojou ustarostenosťou predĺžiť život čo len o jediný lakeť?“ Boh sa postará aj o nebeské vtáky, tak rozhodne nemáme pochybovať, že sa postará aj o nás.

Veľakrát máme mnoho obáv a starostí, o ktorých si myslíme, že ich zvládneme sami, že máme na to dostatok síl. Zabúdame, ale na to, že sa zaoberáme nepodstat-

nými svetskými vecami, ktoré Boh za nás vyrieši. „Na Neho uvaľte všetky svoje starosti, lebo On sa o vás stará,“ tak sa píše v 1. liste Petrovom 5, 7. Skôr by sme mali upriamiť svoju pozornosť na Božiu prítomnosť v našich životoch, ktorá nás vedie k väčšej trpezlivosti a oslobodzuje nás od všetkých svetských starostí. Preto vo všetkom, čo robíme, v každej núdzi malej alebo veľkej, modlime sa.

Boh chce, aby sme sa modlili za každých okolností v pokore a prosbe, s vďačnosťou a láskavosťou a bezvýhradnou dôverou. Naše žiadosti predkladajme Bohu, nie ľuďom. Rozprávajme sa s Ním v modlitbách ako s priateľom, slobodne a naplno o všetkých svojich veciach, vylievajme si svoje duše a všetky sťažnosti pred Ním. Sme Boží ľud a On to od nás očakáva, aj

keď vie všetky naše túžby skôr, než ich vyjadríme. Pretože Boh je naším najbližším.

Tak ako hovorí Pavel, odložme svoje starosti a radšej sa modlime. Chceš sa menej strachovať? Tak sa viac modli! Kedykoľvek sa začneš o niečo strachovať, zastav sa a modli sa! Prosme Ducha Svätého, aby sme si mohli uvedomiť, že Pán Boh je s nami aj v ťažkých chvíľach, On od nás nesie bremená, aby sme neboli ustarostení.

Musíme si uvedomiť, že modlitba je darom, ako hovorí taliansky spisovateľ Carlo Caretto: „Na prvom mieste musíme pochopiť, že naozajstná modlitba je darom neba zemi, darom Otca Synovi, Ženícha neveste, darom Toho, ktorý má všetko, tomu, ktorý nemá nič.“ Amen.

Barbora Zollerová
študentka 2. ročníka ev. teológie

Zelený štvrtok

Liptovský Ján 24. 3. 2016 - Pamiatka ustanovenia Večere Pánovej bola aj v tomto roku spojená s vystúpením našich spevokolov. Snáď preto, že i Pán Ježiš so svojimi učeníkmi po Večeri Pánovej zapieval pieseň a potom vyšiel do Getsemanskej záhrady.

V kázni sme počuli, čo nám ukazuje Ježišov prebodnutý bok (J 19, 32-35). Ukazuje, čo je v Ježišovom srdci, ukazuje na

podobnosť s prvým Adamom a ukazuje na dve sviatosti, na Krst svätý a Večeru Pánovu.

Po službách Božích sa oba spevokoly stretli na pravidelnom posedení v hoteli Štart.

Veľkonočná nedeľa

Liptovský Ján 27. 3. 2016 - Radosť z tej nádhernej správy, že Pán Ježiš premohol

smrť a otvoril brány večnosti, vyjadrili vo Veľkonočnú nedeľu deti zo základnej školy. Zaspievali na úvod s gitarovým sprievodom brata farára dve piesne: Haleluja šabalaba-labambam a Živý je Pán. Počas služieb Božích zaspieval tiež mužský spevokol Svätotajánsky prameň pieseň Haleluja, radostnú zvesť zvestujem vám.

V kázni slova Božieho brat farár vyložil Žalm 118, 14 - 24. Tento žalm sa spieval počas paschálnej Večere Pánovej po hode baránka. Na Zelený štvrtok PJ poslednýkrát jedol so svojimi učeníkmi hod veľkonočného baránka. A my čítame v evanjeliu, že po večeri zaspievali pieseň a vyšli do Getsemanskej záhrady. Zaspievali 118. žalm. To bola tá pieseň. Pán Ježiš zaspieval tento žalm a potom išiel, aby bol vydaný ľuďom do rúk. Skutočne, nikto nebol povolanejší a súcejší spievať tento žalm ako práve PJ. Veď tento žalm bol napísaný vlastne práve kvôli Nemu a o Ňom. V Ňom sa nakoniec všetky slová tohto žalmu skutočne naplňajú a v Ňom je to skutočné víťazstvo. PJ spieval túto pieseň v predvečer svojho ukrižovania, aby svojim učeníkom a celému svetu ukázal, za čo potom budeme môcť ďakovať, za čo Pána oslavovať a prečo spievať oslavné piesne. Máme spievať a ďakovať Bohu, lebo sa vyplnili tri predpovede tohto žalmu. Boh pomohol Pánovi Ježišovi úspešne vybojovať veľký boj proti hriechu, vzkriesil Ho z mŕtvych a učinil Ho uholným kameňom.

Biblická hodina mužov v Smrečanoch

Smrečany 6. apríla 2016 - Požehnaný čas –sme prežili na biblickej hodine mužov v Smrečanoch. Čítali sme prvú polovicu 6. kapitoly Markovho evanjelia: Ježiš vo svojej

otčine, Vyslanie apoštolov, Smrť Jána Krstiteľa. Opäť sme si mohli uvedomiť, že Ježiš od nás žiada vieru. Bez viery nerobí zázraky. Nie preto, že by nechcel, ale preto, lebo chce úprimnú vieru, nie vieru vynútenú divmi. Do sveta posielal aj nás. Nepotrebuje nič špeciálne. To najdôležitejšie nám dáva On sám: moc Ducha Svätého.

Zaujímavé bolo rozprávanie brata farára Vladimíra Pavlíka a sestry seniorky Kataríny Hudákovej o Duchovných dňoch farárov z Liptova a Oravy, ktoré mali od 3. do 5. apríla v Sliezsku. Počuli mnoho dobrého, stretli sa s mnohými zaujímavými ľuďmi. Videli nový kostol v Písku u Jablunkova a navštívili tábor pre prisťahovalcov.

Domáci sa na záver postarali o nasýtenie tela. Guláš bol výborný.

Láska bez konca

Ružomberok 10. apríla 2016 – V Ružomberku sa 10. apríla 2016 začal slovenský ProChrist a my sme boli pri tom. Skupina ľudí z cirkevného zboru Liptovský Ján prišla do Kultúrneho domu Andreja Hlinku, aby naživo všetko videla a počula: moderátorov, kapelu KVD, Violu Fronkovú a farára z Oldřichovic Boleka Tasku.

Osobne ma najviac oslovil príklad, ktorý použil Bolek Taska. Hovoril o bohatom mládencovi, o zmysle života, a použil pritom obraz huslí. On sám kedysi

hrával. Husle sa dajú použiť na všeličo. Môže z nich byť veslo, kvetinač, môžu poslúžiť v prípade núdze ako palivo. Avšak skutočný pôžitok z nich bude mať až ten, kto na ne priloží sláčik, aby vydali čistý tón. Podobne aj my: sme nádherné Božie nástroje: nielen na to, aby sme jedli, pili, naháňali sa každý deň za niečím, ale aby sme boli svetlom sveta, soľou zeme, Božími deťmi v tomto svete.

Učebnica histórie

Svätý Kríž 11. apríla 2016 - S konfirmandmi sme navštívili drevený artikulárny kostol vo Svätom Kríži. Využili sme tak jedinečnú možnosť, ktorú máme, že v našej blízkosti je taká vzácna pamiatka, ktorá je svedectvom pohnutej histórie evanjelikov a pevnej viery, ktorá sa dosvedčovala predovšetkým v obdobiach tvrdého prenasledovania našej cirkvi. Tento drevený kostol, postavený majstrom Langom, ktorý nevedel čítať ani písať, stál kedysi v Paludzi. Tam v období existencie artikulárneho zboru prichádzali aj evanjelici z Liptovské-

ho Jána. Stretnutia sa zúčastnili štyria konfirmandi.

Služby Božie s Jankom Paszom

Liptovský Ján 14. apríla 2016 - O výnimočné stredtýždňové služby Božie Sa postaral brat Janko Pasz, ktorý prišiel na pobyt do Liptovského Jána spolu s manželkou a sestrou z Českého Tešína. Prišli vo štvrtok a hneď sa zjavili na službách Božích, a to s husľami. Po kázni slova Božieho zahrál dve piesne a predstavil seba, svoju rodinu i cirkevný zbor.

Janko Pasz je z Cirkevného zboru Sliezskej cirkvi evanjelickej v Českom Tešíne, kde pôsobí ako dirigent spevokolu a často hráva na husliach pri rôznych príležitostiach.

Mamičky budú rady

Liptovský Ján 1. mája 2016 - Čím môžu deti potešiť svoju mamičku ku Dňu matiek

viac ako vlastnoručne vyrobeným darčekom? Týždeň pred týmto sviatkom sa v rámci detskej besiedky konala tvorivá dielňa, na ktorej si takéto darčeky deti vyrábali pod vedením Janky Žiaranovej z Liptovského Mikuláša.

Skôr však, ako sa detská besiedka začala, deti prišli do chrámu Božieho na začiatok služieb Božích. Pred oltárom prijali požehnanie a až tak sa odobrli na detskú besiedku.

Učiteľka detskej besiedky Veronika Koreňová si pripravila lekciiu o Dávidovi a Goliášovi. Deti si zaspievali pieseň Dobrý, dobrý, dobrý je Boh a potom sa pustili do tvorivých prác. Povyrábali zaujímavé veci.

Konfirmácia

Liptovský Ján 22. mája 2016 - Po dvoch rokoch sa opäť v našom cirkevnom zbore konala slávnosť konfirmácie. Päť mladých kresťanov vyznalo svoju vieru, zrieklo sa bezbožnosti a sľúbilo, že bude verne slúžiť Pánu Bohu a žiť v cirkvi. Prajeme im, aby sa Pán priznal k tomuto sľubu a dal im silu vytrvať v ňom. Nech je Ježiš Kristus ich Pánom a Spasiteľom.

Deň detí

Liptovský Ján 29. mája 2016 - Nedeľa najbližšia k 1. júnu, teda 29. máj 2016, bola určená deťom. Na rodinných službách

Božích zaznela zvesť o boháčovi a Lazárovi a zaspieval detský spevokol Svätajánske mušky. Po skončení služieb Božích pokračovali súťaže vo farskej záhrade. Aj tie pokračovali v duchu podobenstva o boháčovi a Lazárovi. Deti preskakovali "priepasť", so zaviazanými očami mali uhádnuť ochutnávane potraviny, pomocou toaletného papiera sa navzájom mumifikovali, bežali štafetový beh s naučeným biblickým veršom, skladali puzzle Lazára, prelievali vodu či skákali cez švihadlo. Ďakujeme všetkým ochotným bratom a sestrám za pomoc pri organizovaní Dňa detí.

Detská besiedka v ZOO

Spišská Nová Ves 4. júna 2016 - Detská besiedka z Liptovského Jána sa v sobotu vybrala do Zoologickej záhrady v Spišskej Novej Vsi - aby spoznávala nádhru Božieho stvorenia a aby spoločne strávila pekný čas. Zažili sme pritom niekoľko zázrakov. Prvý bol, že z neistej predpo-

vede sa nakoniec vykľul nádherný, priam tropický deň. Druhý zázrak spočíval v skutočnej nádhre Božieho tvorstva, ktoré sme mohli obdivovať.

Jedenásť detí a sedem dospelých sa v sobotné ráno vybralo na cestu do Spišskej Novej Vsi. Najprv vlakom, potom mestskou dopravou, až sme zastali takmer priamo pred ZOO. Zoologická záhrada neje veľká. Ale, veru, hodina nestačila na pozretie všetkých zaujímavostí, ak to človek nechcel len preletieť. Žartovné opice, dôstojné medvede, majestátny lev či ospalý tiger boli pútavými objektmi zvedavých detských očí.

Okrem zvierat však deti zaujali aj preliezačky – jednak tie priamo v areáli ZOO, ale aj tie mimo neho. Pred odchodom MHD sme zakotvili v lanovom parku.

Pozvanie na hlbinu

Liptovský Ján 5. júna 2016 - Tridsaťjeden chlapcov a dievčat nabitých vedo-

mostami a pripravených vyznať svoju vieru a sľúbiť vernosť Pánu Bohu a cirkvi prišlo dňa 5. júna 1966 do chrámu Božieho v Lip-tovskom Jáne. Túto slávnosť konfirmácie si po päťdesiatich rokoch pripomenuli na tom istom mieste pri príležitosti Zlatej konfirmácie. Hoci ich neprišlo veľa - z dvadsiatich šiestich žijúcich zlatých konfirmandov prišlo osem - predsa vyjadrili veľké potešenie z toho, že sa mohli stretnúť, počuť slovo Božie, pripomenúť si slová vyznaní a sľubov.

Spomínanie bolo v niekoľkých ohľadoch. Domáci farár Peter Taját pripomenul slová kázne, ktorými sa konfirmandom kedysi prihovárал farár-senior Juraj Lukáč. Boli to slová z Lukášovho evanjelia 5, 4: „Keď prestal hovoriť, povedal Šimonovi: Odras na hlbínu, spustíte siete a lovte!“ Hovoril: „Nie v plytkej vode je bohatosť života, ale

v hlbokaj, nie pod povrchom zeme je ukrytý poklad, ale v hlbínach, a tak nie v plytkosti duchovných vôd nájdeš bohatosť a pravosť života, ale v hlbínach, nie v povrchnom ledabole snážení nájdeš poklad, cennosť života, ale vo vážnom, pravom, svedomitom.“

Spomínanie pokračovalo prečítaním konfirmačného sľubu. Na znak toho, že zlatým konfirmandom je aj po päťdesiatich rokoch tento sľub blízky, vyznávali Vieru všeobecnú kresťanskú. Potom boli pozvaní spolu s ostatnými bratmi a sestrami, podobne ako kedysi, k Večeri Pánovej.

Po skončení služieb Božích vyšli zlatí konfirmandi na cintorín, kde zastali pri hrobe brata seniora. Potom už nasledoval spoločný obed spojený s rozhovormi a spomínaním.

-pt-

Keď bratia spolu bývajú

Cisownica 19. júna 2016 – V nedeľu 19. júna skoro ráno sa pred Evanjelickým kostolom v Liptovskom Jáne rozliehali hlasy ľudí premiešané zvukom motora autobusu. To evanjelici z Liptovského Jána sa vybrali na zborový zájazd do partnerského cirkevného zboru Cisownica. Mužský spevokol Svätójánsky prameň a ženský spevokol sa vybrali spolu s ďalšími bratmi a sestrami, aby sa zúčastnili slávnosti 35. výročia posvätenia kostola.

Po bezproblémovej ceste nás už v Cisownici vítali domáci veriaci – ženy v krojoch a muži v oblekoch, ktorí sa uberali do kostola. Naše spevokoly sa ešte stihli v kostole rozospievať a už začalo podujatie pod názvom Ráno duchovnej piesne a hudby. Na tomto koncerte duchovnej piesne, ktorý navodil slávnostnú atmosféru dňa a

naše duše naladil na správnu vlnovú dĺžku, vystúpili okrem našich spevokolov ešte spevokol z Cisownice, mládežnícka skupina z Cisownice a spevokol z Goleszowa. Vyvrcholením koncertu bola spoločná pieseň Cisownice a Goleszowa Zbor židov.

Po krátkej prestávke nasledovali slávnostné služby Božie. Nekonal sa v kostole, ale na pozemku ktorý len nedávno cirkevný

zbor zakúpil vedľa fary. Na službách Božích liturgovali biskup Adrian Korczago, domáci farár Marek Twardzik, bývalý farár v Cisownici Jan Kozieł a svätotajský farár Peter Taját. Na službách Božích nás zaujalo, že spev nesprevádzal organ, ale diecézna dy-chovka. Po kázni za spevu piesne Drzewko jedno znam zielone sa zase konala ofera. Pred oltárom bola postavená veľká nádoba, ku ktorej postupne prichádzalo celé zhromaždenie a dávalo oferu.

Kázal biskup Tešínskej diecézy Evan-jelickej cirkvi a. v. v Poľsku Adrian Korczago. Kázňový text si vybral z Rímskym 14: „Slabého vo viere sa ujímajte, (a) nie, aby ste posudzovali jeho zmýšľanie...“ Upozor-nil, že také práce, ako je stavba nového

kostola, bývajú spojené nielen s radostným súhlasom, ale aj s rôznymi názormi, nepo-chopením a neraz aj urážkami a hnevom na celý život. Tak tomu však nemá byť. Kostol nás privádza ku vzájomnému odpusteniu a spoločenstvu. V závere kázne pripomenul zaujímavosť: zvony na kostole v Cisownici sú darom Mazurskej diecézy. Boli odobraté z veže opusteného kostola vo Warpunach a namontované na vežu cisownického kostola. Sú teda výzvou pre všetkých evan-jelikov v Cisownici, aby sa história neopa-kovala, aby kostol nebol opustený, ale aby hlas zvonov volal veriacych doňho.

V rámci služieb Božích i po službách Božích vystúpil ženský i mužský spevokol.

Potom už nasledoval bohatý slávnostný obed. Poobede sme sa vybrali ešte trochu na západ do neďalekého Tešína. Farár Marek Twardzik nám vybavil návštevu Ježišovho kostola v Tešíne. Dozvedeli sme sa zaujímavé informácie o tejto majestátnej bašte luteranizmu v Sliezsku. Napríklad to, že mohol byť postavený, vybavil u vtedajšieho kráľa Jozefa I. švédsky kráľ Karol XII., ktorý pritiahol so svojimi vojskami na Sliezsko. Stát malo pôvodne šesť takýchto kostolov, postavených však bolo len päť. Dodnes funguje len tento kostol v Tešíne. Podmienkou na jeho postavenie bolo, že sa tak stane behom jedného roka. Samozrejme, že takú majestátnu stavbu bolo nereálne postaviť za jeden rok, a tak evanjelici prišli na figeľ. Postavili malý drevený kostolík, do ktorého sa vošlo niekoľko sto ľudí, ale okolo sa staval samotný murovaný Ježišov kostol. Keď sa tento dostaval,

vnútorný drevený kostolík bol rozobratý a drevo použité.

Oba spevokoly zaspievali v kostole ešte spoločne hebrejskú pieseň Hine ma tóv. Jej mohutné tóny ešte dlho zneli medzi múrmi tohto obrovského kostola. Potom už nasledovala cesta späť. Opäť prebehla rýchlo a pohodlne, takže sme sa šťastne dostali domov.

-pt-

Strom reformácie

Liptovský Ján 15. mája 2016 - V Liptove sa na Svätého Ducha zvyknú sadiť máje. My sme na Svätého Ducha sadili strom reformácie. Chceli sme tak vyjadriť našu lásku k Pánu Bohu a túžbu vracať sa k odkazu reformácie, vrúcnosti predkov a povzbudiť našu vieru. Javor mliečny guľatý (*Acer platanoides globosum*) vysadila seniorka Liptovsko-oravského seniorátu Katarína Hudáková. Venoval ho brat Ján Paciga.

Sadenie stromu reformácie bolo komponované do misijného popoludnia, ktoré sa začalo v kostole. Domáci farár Peter Taját v prednáške predstavil počiatky reformácie v Liptovskom Jáne. Katarína Hudáková sa zase prihovarila na základe slov prvého žalmu. Vystúpil tiež mužský spevokol Svätójánsky prameň.

Aktivitu 500 stromov reformácie vyhlásila Ev. cirkev a. v. na Slovensku, nadväzujú na aktivitu Nemeckej ev. cirkvi.

-pt-

Strom s dvanástorakým ovocím a lístím na uzdravenie národov

Ó, Duchu Svätý, vstúp nám v srdcia a preporod' nás k životu,
by zrak náš, Tebou posvätený, prenikol každú mrákotu.
Nech Boh v nás, my v Ňom prebývame, tak pochopíme každý taj
a oddáme sa na pokánie... Ach, daj to, Duchu Boží, daj! Amen.
(M. Rázus)

„Bude ako strom zasadený pri vodných tokoch, čo načas dáva ovocie a jeho lístie nevädne; a všetko, čo robí, sa vydará.“ (Žalm 1, 3)

V týchto dňoch – mám na mysli svätodušné sviatky, stavajú sa tu v Liptove máje. Zelené listy a farebné ozdoby symbolizujú život a sú prejavom lásky. Často sa stavali vedľa domov, v ktorých bývala milovaná dievčina. Vy ste sa rozhodli nie postaviť, ale vysadiť strom, ktorý by stál dlhšie ako zvyčajne stoja povestné máje. Práve na svätodušnú nedeľu symbolicky chcete zasadiť jeden z päťsto stromov reformácie, ktoré sa sadia po celej našej cirkvi. Ukrýva sa v tom pre vás bohatá symbolika a aj odkaz pre budúce generácie. Veď strom nesie v sebe život.

A práve život je spoločným menovateľom, ktorý spája svätodušné sviatky aj reformáciu. Duch Svätý dáva život. O to Mu ide a na tom Mu záleží, aby sme my ľudia získali večný život. On to bol, kto skrze vieru obnovil túžbu a horlivosť reformačných otcov, aby hľadali pravý život – Toho, ktorý je cesta, pravda i život, Pána Ježiša Krista.

V Biblii sa strom ako teologický pojem, ako obraz znázorňujúci dôležité duchovné

veci, používa veľmi často. So stromom sa stretávame už v rajskej záhrade. Uprostred nej stáli hneď dva stromy – strom života a strom poznania dobra a zla. Vieme, ako to dopadlo. Ľudia stratili prístup k stromu života. Nielen Adam a Eva, ale následne aj my všetci. Ale strom ako obraz života sa spomína v Božom slove aj ďalej. V súvislosti s ľuďmi viery ako ich obraz. V knihe Sudcov sa nachádza Jótamovo podobenstvo, ktoré hovorí o stromoch, a podobne používa strom ako obraz prorok Ezechiel, keď k zrútenému cédru prirovnáva faraóna. Vyvrcholením v Starej zmluve je prvý žalm, v ktorom nachádzame blahoslavenie človeka, ktorý chodí po Božích cestách a je po-

slušný Božiemu zákonu. Ten bude ako strom zasadený pre vodných tokoch.

Nová zmluva ide ešte ďalej. Pán Ježiš kráčajúc na kríž hovorí: „Dcéry jeruzalemské, nenariekajte na do mnou. Ale nariekajte radšej nad sebou a nad svojimi dietkami! Lebo keď toto robia so zeleným stromom, čo sa bude diať so suchým?“ Pán Ježiš seba pripodobnil k zelenému stromu. Stromu, v ktorom je život.

Preto sadíme stromy, lebo je v nich život. Lebo nám ukazujú, že aj v nás má byť život. Kristus má vierou prebývať v našich srdciach. V ňom máme byť zakorenení a aj my máme byť živými ratolesťami, živými výhonkami na Jeho kmeni. Máme byť cirkvou, v ktorej prúdi miazga. Stromom, ktorý poskytuje tieň pred páľavou slnka, v ktorého korune majú vtáci hniezda, a načas dáva ovocie a jeho lístie nevädne. Takú cirkev chceli a budovali reformátori aj naši otcovi.

Zasadiť živý strom – to nesie v sebe aj riziko. Viete, že niektoré zo stromov reformácie, ktoré sa sadili, sa neužili a vyschli. Museli ich vysadiť znovu. Kde je život, tam je vždy aj riziko smrti. Aj nato vás bude tento strom upozorňovať. Pán Boh nechce, aby sme boli ako suché stromy! O takých hovorí, že ich treba vyťať a skončia v ohni.

Riziko uschnutia hrozí aj nám, aj cirkvi. Vieme, že cirkevné zbory, v ktorých kedysi pulzoval život viery, dnes neexistujú, zanikli. Je nám to na výstrahu! A to tak jednoducho, ako aj celému spoločenstvu. To bol dôvod, prečo sa reformátori usilovali o očistenie všetkého, čo sa protivilo, čo odporovalo Božiemu slovu. Preto Ján Krstiteľ volal ľudí ku pokániu prísnymi slovami: „Ale sekera je už priložená na korene stromov...“

Nemôžeme sa spoliehať sami na seba,

lebo to riziko v nás je veľmi veľké. Duch je, ktorý obživuje. A ten Duch je v slovách Pána Ježiša Krista. Len tam, kde je Duch Svätý, tam prichádza život. Nech vás, milí bratia a sestry, strom reformácie vedie k zodpovednosti za vieru, ktorú ste dostali ako dar. Ako spojenie s Pánom Ježišom. K zodpovednosti za cirkev, ktorú touto vierou tvoríme a budujeme. Nech vás vedie k zodpovednosti za budúcnosť.

Stromy reformácie sú totiž odkazom pre budúce generácie. Nesadíme kvety, ani iné okrasné rastliny, ale stromy. Lebo stromy žijú dlhšie, ako žijeme my. A preto nimi chceme nechať odkaz našim potomkom, čo je dôležité. Strom reformácie sa dožíva poltisícročia a reformačný odkaz je stále živý a aktuálny. A to vďaka viere našich predkov. Vďaka tomu, že ich viera nebola mŕtva, ale prinášala dobré ovocie. Ovocie Ducha Svätého, ovocie vytrvalosti, vernosti, lásky, ovocie svedectva. Toto ovocie rástlo tu, v chráme Božom, tu sa siali jeho semienka do srdc detí, mládeže, dospelých aj starších. Tu sa odovzdávali z generácie na generáciu. A o to má ísť aj nám dnes. Je to veľká a dôležitá výzva.

Je v tom veľká symbolika, že práve dnes sadíte živý strom reformácie. Pán Boh má rád stromy. Aj svoju cirkev nazval stromom. Nech vám aj tento strom pripomína, že On chce, aby sme boli živým stromom, aby sme pamätali, že bez Ježiša Krista, bez živej viery v Neho môžeme vyschnúť, aj na to, že On nás chce priviesť tam, kde rastie strom života, ktorý rodí dvanásťoraké ovocie a lístie na uzdravenie národov. O to šlo v reformácii, na tom záležalo našim predkom a o to nech ide nám aj našim potomkom. Amen.

Katarína Hudáková

seniorka Liptovsko-oravského seniorátu

Martin Luther pribíja 95 výpovedí proti odpustkom
na dvere wittenberského chrámu

Počiatky reformácie v Liptovskom Jáne

Prednáška odznela pri príležitosti vysadenia stromu reformácie 15. mája 2016 popoludní v Evanjelickom kostole v Liptovskom Jáne.

REFORMAČNÉ CHODNÍČKY KU SLOVÁKOM

31. októbra 1517 vystúpil v nemeckom Wittenbergu augustiniánsky mních Martin Luther. V predvečer sviatku Všetkých svätých pribil na dvere zámockého kostola 95 výpovedí, ktorými napadol prax predávania odpustkov za peniaze. Týmto činom sa spustila vlna reformačného hnutia, ktoré sa postupne rozrastalo a šírilo nielen v Nemecku, ale aj za jeho hranice. Slovensko, teda Horné Uhorsko v tých časoch malo silné väzby s Nemeckom. Mestá na Slovensku v 16. storočí boli prevažne nemecké alebo so silnou nemeckou menšinou. Mali živé obchodné styky s Nemeckom. Do našich banských miest stále ešte prichádzali noví osadníci z Nemecka. Reformácia našla ohlas aj v piatich mestách na východnom Slovensku. Viacerí študenti zo Slovenska začali študovať na univerzite vo Wittenbergu, aby mohli priamo počúvať reformátorov. Už roku 1522 tam študoval Martin

Cyriak z Levoče, Juraj Baumhaeckel a Matej Thomae z Banskej Bystrice. Postupne prichádzal do Wittenbergu značný počet študentov z celého Uhorska a po návrate domov šíрили reformačné myšlienky, ktoré k nám prichádzali aj diplomatickou cestou.

PRENASLEDOVANIE A BOŽÍ TREST

Proti reformácii prišli však aj prísne opatrenia. V roku 1521 pápež dal Luthera do kliatby a ostrihomský arcibiskup Juraj Satmári nariadil vo všetkých väčších kostoloch prečítať bulu proti Lutherovi. Kráľ Ľudovít II. v roku 1523 vydal 54. zákonný článok proti evanjelikom: „Všetci luteráni, ich priaznivci a prívrženci ich sekty ako verejní kacíri a nepriatelia najsvätejšej Panny Márie nech sú na živote potrestaní a všetkých svojich majetkov pozbavení.“ Snem v máji 1525 vyhlásil: „Všetci luteráni nech sú z krajiny odstránení a kdekoľvek by sa našli, nielen duchovenstvom, ale aj svet-

ským stavom nech sú slobodne chytení a upálení.“

Tvrdosť týchto zákonov sa vysvetľuje vtedajšou politickou situáciou. Uhorsko ohrozovali Turci a pomoc proti nim sa očakávala od pápeža aj od nemeckého cisára, katolíka Karola V.

V roku 1526 Turci v bitke pri Moháči porazili uhorské vojsko. Kráľ Ľudovít II. zahynul. V boji padli mnohí šľachtici, vysokí úradníci, taktiež sedem biskupov. Nešťastná bitka mala nedozerané následky pre celé Uhorsko. Luther pokladal moháčsku porážku za Boží trest za prenasledovanie evanjelikov v Uhorsku. K celkovej nepokojnej situácii prispel i fakt, že o uhorský trón sa uchádzal tak Ferdinand I. Habsburský, ako aj Vladislav II. Jagelonský. V Uhorsku, teda aj v Liptove boli prítomné rôzne vojská, ktoré pomáhali šíreniu reformačných myšlienok. Zásah proti evanjelikom nebol možný a reformačné myšlienky sa mohli slobodne šíriť.

PRVÝ VYZNÁVAČ ČISTÉHO EVANJELIA

Nevieme, kedy prišli reformačné myš-

lienky do Liptovského Jána. Prvé určité správy podáva až Zápisnica kanonickej vizitácie, ktorú v roku 1560 vykonal v liptovských zboroch archidiakon Michal Szegedinus. Cieľom bolo zrejme zistiť, nakoľko postúpila reformácia v Liptove. Michal Szegedinus navštívil 28 z 30 cirkevných zborov Liptova. Všima si výlučne osoby kňazov. O svätajánskom kňazovi napísal toto:

Kňaz Stanislav, pochádzajúci z Moravy, ordinovaný roku 1551 v Krakove. Vizitátor ho opisuje ako muža s veľkou bradou, ale s nepatrnými vedomosťami, ktorý, plný zlých duchov-démonov, vydával sa za exorcistu a o pátroch-mníchoch osídlených na každý pád v susednom Okoličnom mnoho všeličoho povymýšľal a poroztrusoval, čím chcel zamedziť oddanosť farníkov-parochiánov voči kláštoru dokazovanú odpradáva. Nedávno, tak je totiž napísané o ňom v tej vizitačnej zápisnici, keď videl, ako sa ľudia pri príležitosti pamiatky posvätenia chrámu v zástupoch hrnú k spomenutým mníchom na odpust, vyšiel na pole orať, aby farníci-parochiáni upustili od začatej cesty a podľa jeho príkladu radšej než božským veciam venovali sa všedným

prácam. Presviedčal ich, že v ten sviatok nebude nijaká slávnosť. Keď však videl, že takým spôsobom nedosiahne úspech, ohliadol sa po inom podvodnom prostriedku. Zbehol rýchlo k rieke Váh a most (boli to iste len tzv. lavice) postavený tam preto, že kláštor bol za vodou, od základu vyvrátil, aby ľud nemohol so suchými nohami prejsť. Ale ani tento podvod nemohol mu v ničom pomôcť. Ľudia totiž vedeli o brode a so zhrnutými a zdvihnutými šatami polonahí sa prebrodili, on však stojac na brehu sťa posadnutý diablom bľabotal papuľnatými pyskami prepodivné a neslýchané nemožnosti proti pápežským odpustkom. Charakteristiku tohto kňaza, isteže heretika-kacíra, zakončil vizitátor týmto prirovnaním: „Diabolus contra Christum sic instare cernitur, ut suum regnut sugeatur“, t. j. „tak vídame povstávať proti Kristu diabla, aby sa vzťahalo jeho (totiž diablovo) kráľovstvo“.

Toľko z vizitačnej zápisnice Michala Szegedina. Nech nás nemýli zvláštny opis tohto kňaza. Kto objektívne uváži náruživý tón jeho opisu sršiaci prudkou nenávisťou a porovná ho s opisom tých kňazov, ktorí zachovali katolícke zmyšľanie a u ktorých vizitátor nenašiel jediná chybičku, ten nemôže ani na chvíľu pochybovať, že náboženský rozklad katolíckej cirkvi musel v Liptove koncom prvej polovice a v prvom desaťročí druhej polovice 16. storočia veľmi povážlivo pokročiť, a že tí anatemizovaní kňazi boli práve miestnymi reformátormi patričných cirkevných zborov a že museli začať v duchu reformácie pracovať už oveľa skôr pred rokom Szegedinovej vizitácie. Tento kňaz s ďalšími podobne opísanými kňazmi bol už sebavedomým vyznávačom čistého evanjelia.

V roku 1561 zvolal ostrihomský arcibis-

kup Mikuláš Oláh cirkevnú synodu do Trnavy. Tam bola zostavená komisia, ktorá mala vypočúť predvolaných farárov a potom na základe výsledkov kanonickej vizitácie a výsluchov zostavila zoznam z cirkvi vyobcovaných kňazov-heretikov (Nomina plebanorum haereticorum excommunicatorum“). V tomto zozname je aj 13 kňazov z Liptova, medzi nimi Stanislav zo svätójánskej farnosti.

PAMÄTAJTE NA SVOJICH VODCOV, KTORÍ VÁM ZVESTOVALI SLOVO BOŽIE

Ako druhý protestantský kňaz v Liptovskom Jáne sa v niektorých prameňoch uvádza Samuel Melík. Má ísť o syna miestneho učiteľa rovnakého mena a tunajšieho rodáka, ktorý tu mal pôsobiť do roku 1584 (Vítek: Liptovská Porúbka, str. 19). Tu však podľa všetkého došlo k omylu. V Liptovskom Jáne pôsobil ako evanjelický učiteľ (rektor) Šalamún Melík. Neskôr sa stal farárom vo Važci a tu sa mu narodil syn Samuel Melík. Ten však bol za kňaza ordinovaný až v roku 1579 vo Wittenbergu a po ordinácii pôsobil v Brezne najprv ako diakon, neskôr senior bratstva banských miest a nakoniec superintendent, teda biskup.

V rokoch 1586 – 1587 tu však pôsobil Leonard Mokošíni. Narodil sa okolo roku 1560 v Nemeckej Ľupči. Základné vzdelanie získal v rodisku a na latinskej škole v Bardejove, kde bol žiakom Leonarda Stöckela. Študoval teológiu vo Wittenbergu. Bol najprv rektorom a notárom v Nemeckej Ľupči a farárom v Liptovskom Jáne. Bol jedným z členov liptovského básnického humanistického krúžku. Písal mravoučné, didaktické úvahy v duchu súvekých sociálnych názorov, napr. Úvahu o spravodlivom sudcovi. Taktiež skladal príležitostné oslav-

né básne na priateľov, mecénov. Významné uhorské osobnosti zhrnul do zbierky Magni comes (Veľkí druhovia). Veľkú slávu si získal latinským zveršovaním historických kníh Starej zmluvy. Toto dielo je najobsiahlejším zveršovaným dielom slovenského Liptáka v 16. storočí a obsahuje 593 strán. Z Liptovského Jána odišiel za farára do Liptovského Ondreja, kde zrejme aj zomrel.

Po ňom pôsobil v Liptovskom Jáne istý kňaz Samuel. Nemáme o ňom bližšie údaje.

Ďalší kňaz Juraj Schmidelius bol rodákom z Brezna. Študoval v Hlohovci, Trenčíne, Jihlave a Wittenbergu. Dňa 22. 9. 1595 bol ordinovaný za farára do Brezna. Do Svätého Jána sa dostal okolo r. 1600 a stal sa notárom a zapisovateľom jednoty bratstva. V r. 1603 prešiel za kazateľa do Turca. Bol aj literárne činný, zachovali sa jeho slovenské kázne z Liptova. Naposledy pôsobil ako kňaz-senior v Senici.

V polovici 16. storočia, okolo roku 1554 si založili aj zemanovia v Liptovskom Jáne šľachtickú protestantskú školu, na ktorej pôsobili významní učitelia a kazatelia tej doby. Škola v Liptovskom Jáne udržiavala dobré vzťahy so susednou školou v Okoličnom. Okrem detí zemanov bolo dovolené v určité dni navštevovať vyučovanie aj deťom poddaných z okolitých obcí Podturne, Uhorskej Vsi a Závažnej Poruby. Takto sa dostávala vzdelanosť už v 16. storočí aj medzi nižšie vrstvy a prestávala byť len výsadou bohatých.

SAUL, SAUL, PREČO MA PRENASLEDUJEŠ?

V roku 1670 bolo odhalené Vešelénino sprisahanie, na základe ktorého vypuklo prenasledovanie evanjelikov. V roku 1671 bol v Prešporku zriadený Mimoriadny

delegovaný súd, pred ktorý povolali 233 väčšinou evanjelických zemanov. V roku 1673 povolali aj evanjelických kňazov z Turca, Liptova a zo Zvolena. Obvinili ich z vlastizrady a bohorúhačstva. V tomto roku bol povolaný pred súd aj Andrej Brožík, farár v Jáne. Spolu s ďalšími liptovskými farármi radšej podpísal reverz, teda vzdal sa úradu a ostal doma. Boli i takí, ktorí odmietali podpísať reverz, napr. Baltazár Ozbius, farár v Liptovskej Anne a neskôr v Liptovskom Jáne, ktorý bol uväznený na 10 rokov.

V roku 1678 vypuklo Tököliho povstanie. To donútilo panovníka zvolať snem v Šoproni, ktorý prijal o. i. 25. a 26. zákonný článok umožňujúci stavať evanjelikom tzv. artikulárne kostoly – po dva v stolici a v kráľovských mestách. V skutočnosti to však nebol ústupok, ale naopak ešte spôsob, ako ďalej prenasledovať evanjelikov. V ostatných miestach totiž boli chrámy evanjelikom odoberané. V roku 1687 bol odňatý chrám evanjelikom v Liptovskom Jáne. Evanjelici z Liptovského Jána boli pričlenení do artikulárneho zboru v Paludzi. No pre veľkú vzdialenosť Jána od Paludze všetky cirkevné úkony aj pre evanjelikov vykonával katolícky kňaz.

Dňa 5. mája 1705 zomrel cisár Leopold I., za ktorého toto najhoršie prenasledovanie prebiehalo. František II. Rákoci zvolal snem do Sečian. Podľa neho bolo

evanjelikom v Liptove vrátených 23 chrámov, medzi nimi aj svätajánsky chrám. Tento stav však trval iba do roku 1709, keď bol chrám evanjelikom opätovne, a to už definitívne odňatý.

Nastáva dlhé obdobie, keď evanjelický cirkevný zbor v Liptovskom Jáne neexistoval. Až po tolerančnom patente cisára Jozefa II. z roku 1781 bol v roku 1783 opätovne obnovený cirkevný zbor a v roku 1785 bol posvätený prvý skutočne evanjelický chrám Boží.

PATRÓNI A ICH POMOC

Je potrebné spomenúť, že okrem kňazov, ktorí pôsobili v Liptovskom Jáne a šíрили reformačné myšlienky, významnú úlohu v udomácnení reformačného hnutia v Liptovskom Jáne i v Liptove zohral rod Svätajánskych i ďalšie šľachtické rody (Kiszely, Detrich, Luby, Prusinszki). V tomto období totiž platila zásada „Cuius regio eius religio“ - Koho vládá, toho viera. Bol to práve rod Svätajánskych, ktorý v počiatoch reformácie takmer celý prijal reformáciu. Neskôr sa z neho odčlenili vetvy, ktoré sa vrátili ku katolíckej viere. Tento rod podporoval pôsobenie protestantských kňazov, vydržoval ich, obraňoval pred útokmi

protireformátorov a finančne podporoval fungovanie cirkevného zboru.

Pozemok na stavbu nového kostola daroval zemepán Alexander Svätajánsky. Michal Svätajánsky mladší sa v čase stavania tolerančného chrámu zaviazal, že počas stavby chrámu zatiaľ v jeho dome v kaštieli sa budú slúžiť bohoslužby a poskytne tiež bývanie pre kňaza a učiteľa. Vo svojom vyhlásení píše: „Ja z dobrovoľného mého pohnutia odchádzajúce s manželkou a deťmi do Trenčína dávam dobrovoľne do úplných dvanásti Roků, můj Svatojánsky Dům, Dvůr, pravou polovicí humna neb Stodoly s majetkami okolo Domu se nachádzajícím, dvoma záhradami a záhradu s dreveným domem. Tak do predepsaných dvanásti Roků, žádnéj překážky nemám činiť, ani nebudem, ani nechcem. Na čo podpisujem a moji urozenou pečatí potvrdujem a Sigmnujem.“ Další ôsmi páni z rodu Svätajánskych (Sándor, Gábor, Eleti, Láslo, Calman, Sándor ml., Daniel a Martin) sľubujú a sa písomne zavazujú, všetko riadne udržiavať a spravovať a spolu s ľudom vystaviť cirkevné budovy. „Tento písomný Contract naším podpisom a pečatí potvrzený vydáme dne 29 marca 1783.“

Peter Taját

Drahá a lacná milosť

Nemecký farár, ktorý zahynul počas 2. svetovej vojny v koncentračnom tábore, Dietrich Bonhoeffer napísal svojho času knižku Nasledovanie. V nej hovorí o tzv. drahej a lacnej milosti. Upozorňuje, že Pán Boh nám v Kristovom diele vykúpenia ponúka milosť, ktorá však nie je zadarmo. Nie je pravdou, že nás nestojí nič a ani nič od nás nepožaduje. Práve naopak, žiada od nás všetko. Pán Boh nám odpúšťa hriechy,

aby sme žili Jemu. Oslobodzuje nás od Diabla, aby sa On stal naším Pánom.

V protiklade k tejto drahej milosti je tzv. lacná milosť. To je predstava, že ako kresťania si môžeme robiť, čo len chceme, sme slobodní a naše kresťanstvo nás vôbec nič nestojí. Žiaľ, niekedy mám pocit, že takéto chápanie milosti Božej sa vyskytuje veľmi často. Akosi si zvykáme na lacné kresťanstvo a v prípade, že sa od nás čosi

požaduje, ľakáme sa a dávame od toho ruky preč.

Predovšetkým mám takýto pocit pri vedení detí k Pánu Bohu. Na území cirkevného zboru žije veľký počet detí. Mnohé z týchto detí sú evanjelické. Sme za ne Pánu Bohu vďační. A predsa na detskej besiedke či v kostole vidíme len malý zlomok týchto detí. Prečo? Myslím si, že aj preto, lebo prísť s nimi do kostola, to znamená určitú obeť. Znamená to pripraviť nedeľný obed skôr, vychystať deti, mať s nimi trpezlivosť, keď sú neposlušné. Opak toho vidíme napr. na detskom tábore. V minulom roku prišiel pekný počet detí a my sme vďační. Ale nie je to len preto, lebo sa o deti nemal kto doma postarať?

Lacnú milosť cítiť pri venovaní času cirkvi. Ešte návšteva nedeľných služieb Božích

zostáva dôležitou súčasťou duchovného života mnohých evanjelikov. Ale len aby neboli služby Božie dlhšie! A niečo navyše? Prísť poobede na nejaké podujatie? Či dokonca cez týždeň? To už je priveľa! Len nič navyše! Ten úplný základ stačí!

Koľko ešte príkladov by sa dalo ukázať? Žiaľ, málo toho obetujeme pre Pána Boha. A preto na povzbudenie chcem na záver pripomenúť povzbudenie Mikuláša Ludvíka von Zinzendorfa. Tento vynikajúci muž cirkvi ešte ako mladík navštívil obrazáreň v Düsseldorfe a tam videl obraz Krista na kríži, pod ktorým bolo napísané: „Toto som urobil ja pre teba. Čo si ty urobil pre mňa?“ Tento nápis sa ho hlboko dotkol a priviedol ho k tomu, že celý svoj život zasvätil službe svojmu Spasiteľovi.

-pt-

Kočík v autobuse

V autobuse linky Liptovský Ján – Liptovský Mikuláš som bola svedkom nasledujúcej príhody. V Okoličnom dobehla k nášmu autobusu, stojacemu na zastávke, mamička s kočíkom. Ku predným dverám. Kúpila si lístok, vodič jej otvoril dvere v strede. Úplne pokojne, bez známok stresu k nim podišla. Vo vnútri autobusu vyskočili traja muži pomôcť jej vniesť kočík. Pomohol ten, čo bol najbližšie ku dverám.

Dieťaťko asi spalo a mamička sa počas cesty s úsmevom venovala svojmu mobilu. Na nasledujúcej zastávke vystúpila. Pomohol jej ten istý muž.

Príhoda všedná, nevšedná. Pre mňa výkričníková! Kvôli dvom veciam.

Prvá je chválou Liptákov. Vždy som milo prekvapená, až zaskočená ochotou ľudí na Liptove pomáhať mamičkám pri dvíhaní kočiek. V inom kraji som totiž ja sama zažila neraz, že keď som prišla na zastávku s kočíkom, ľudia sa rozostúpili a otočili sa mi chrbtom. Prosba o pomoc bola tiež často odmietnutá. O tom, že by niekto dvakrát tak ochotne a bez pýtania pomohol pri prevoze o jednu zastávku, sa mi ani nesnívalo.

Druhá je o mojom strese. Pre mňa mať taký pokoj, aký mala tá mamička, je veľký problém. Naučila som sa, vycvičila používať verejnú dopravu s kočíkom len v prípade

krajnej núdze a byť pritom v strese vedomá si mnohých úskalí takejto cesty. Táto mamička išla v pohode bez plytvania energiou do svojho cieľa a ešte pritom aj spríjemnila cestu minimálne mne.

Napadlo mi, že toto je obraz niečoho, čo sa deje v mojom živote s Pánom Ježišom. Vierou v Neho som sa stala obyvateľkou Božieho kráľovstva. Moji spoluobčania, bratia a sestry v Kristovi, sa mi neotáčajú chrbtom, neodmietajú zo sebeckých dôvodov moje prosby. Naopak, sú podľa svojich

možností k dispozícii a uisťujú ma o našej spolupatričnosti. Ale ja, vzhľadom na svoje skúsenosti, naďalej radšej „chodím pešo“, stresujem sa, zbytočne míňam svoju energiu vtedy, keď by som sa mohla „odviezť“, oddychovať, nzbierať sily či niečo zefektívniť, aby som mohla lepšie fungovať vo svojich úlohách.

Želám vám, aby ste sa s radosťou a vďakou učili žiť nový život, ktorý máme v našom Pánovi!

Emília Halušková

Slimáčie reflexie II

Tento článok je voľným pokračovaním minuloročného článku, ktorý bol o niektorých faktoch o hriechu, ktoré môžu pripomínať slimáky. Konkrétne, že slimáky majú znehodnocovací potenciál, pripravujú o radosť zo života, bývajú obdivovaní, búrlivo sa rozmnožujú, prekvapujú, menia hodnotový systém a nútia reagovať.

Budem v obraze slimák – hriech pokračovať. Doplním do neho nás ľudí ako rastliny. V tejto súvislosti som si všimla určité paralely. Pri slimákoch ide o život rastliny. Pri hriechu ide o život človeka.

Rastlina sama nemôže odstrániť zo seba slimáka. Nemôže ho zahubiť ani poraziť, striasť ani odohnať. Človek sa vlastnou silou nemôže zbaviť hriechu.

Rastlina nie je nikdy absolútne chránená pred slimákmi. Človek nie je odolný voči hriechu.

Výrazná vôňa levandule, šalvie a pod. odpudzuje slimákov od rastlín. Dokonca tak, že zachraňuje aj rastliny v okolí. Viera v Pána Ježiša je vzhľadom k hriechu takouto vôňou.

Slimák je väčšinu dňa skrytý, ale zanecháva na rastlinách stopy. Hriech sa tiež

skrýva a zanecháva na svojich obetiach stopy.

Poškodenie rastliny môže, a nemusí byť spôsobené slimákom. Problémy, chyby človeka môžu, a musia byť spôsobené hriechom.

Slimáky útočia na kľúčiace rastliny. Deti sú vystavené silným útokom hriechu z mnohých strán.

Slimáky osobitne priťahujú vytrhnuté, skosené, presadené rastliny. Tí, čo prekonávajú v živote veľké náhle zmeny, napr. sa musia sťahovať, ochorejú, menia prácu, niekto im zomrel, narodil sa, majú zrazu niečo spoločné s rozvodom, bývajú v osobitnej pozornosti hriechu.

Rastlina oslobodená od slimákov rastie ostošest. Akoby chcela dohnať všetko zameškané. Nutné je samozrejme vôbec prežiť a byť vo vegetačnom období. Človek oslobodený od hriechov žije naplno. Vegetačné obdobie, čas milosti, vďaka Bohu trvá.

Želám vám záhradky s minimálnym počtom slimákov a krásnymi silnými rastlinami!

Emília Halušková

Je naozaj dobré byť evanjelikom

Úryvok z knihy Ivany Havranovej LUTERÁNI

Ide o knihu intímnych rozhovorov o Bohu cez Luthera, ale aj o duchovnom svete známych osobností. Dnes si predstavíme myšlienky a vyznania herca – Pána herca - Dušana Jamricha.

Elegantný umelec, ktorého poznáme z rôznych televíznych inscenácií, filmov. Zapísal sa do našich pamätí ako národovec, štúrovec, ba priamo ako evanjelik Ľudovít Štúr.

Ste umelcom, to značí mať slobodnú dušu. Luteránstvo je však prísne, poriadkumilovné... Aké to bolo, vyrastať v evanjelickej rodine? Mali ste iné detstvo ako vaši kamaráti, spolužiaci? Pociťovali ste jeho odlišnosť?

Predstavte si, že končíte vyučovanie Piesňou práce a potom idete na náboženstvo. Vyrastal som v komplikovaných časoch. Starý otec, krstný otec, otec – všetci traja si užili „basu“. Že ich raz rehabilitujú, nemohli tušiť. A preto sme do kostola nechodili. Iba ak, tak s mamou. Na Štedrý večer však vždy. Od susedovie dcéry som sa dozvedel, že darčeky nenosí Ježiško, ale ich ukladajú pod stromček rodičia. A urazil som sa na dospelákov. Aj na náboženstvo som prestal chodiť. Konfirmovaný som nebol, a to bolo veru na pretrvávajúcu urazenosť. No hodinky a oblek som bratrancovi závidel.

Až potom, neskôr, keď som si uvedomil, čo kresťanstvo pre Európu znamená, keď som začal vnímať výraznú stopu náboženstva v umení výtvarnom, v hudbe, v literatúre, alebo keď som dal pokrstiť naše deti, sa moja detská i pubertálna urazenosť vytratila.

Myslíte si, že v dnešných časoch technológií a v adrenalínovej každodennosti môžu byť ešte chrámy pre ľudí zdrojom energie? Aký máte názor na návštevu služieb Božích?

Služby nie sú chvalabohu povinné. To si musí už zistiť každý sám, či mu viac pomôže návšteva kostola, alebo rozjímanie v súkromí.

Mňa napríklad fascinuje, keď čítam na Veľký piatok Pašie v kostole v Trenčianskych Stankovanoch. Fascinuje ma, ako prítomní veriaci sústredene vnímajú slová, ktoré už počuli x-krát. Ako keby z odkazu Ježišovho naozaj vyvierala taká energia, ktorá nevyviera z ničoho a nikoho iného. Cítia ju, je prítomná v ich srdci, dušiach.

Čo pre vás znamená byť evanjelikom?

Odporúčam si pozrieť rodostrom významných evanjelikov v bratislavskom Malom kostole na Panenskej ulici. Alebo koľko významných osobností vzišlo z Evanjelickeho lýcea v 19. storočí. Evanjelici k nám priniesli napr. banský priemysel... No pravdaže, nie iba ten.

Úryvok z knihy Ivany Havranovej
Luteráni vybrala Mgr. Jana Pivková

Na záver školského roka

môže vziať. Sú to hodnoty, ktoré vám ostanú navždy.

Prajem, aby ste si cez prázdniny nielen oddýchli a načerpali veľa síl, ale prežili aj veľa príjemných chvíľ a zážitkov. Ďakujem všetkým paniam učiteľkám a pánom učiteľom, ako aj pánom farárom, ktorí svojou poctivou prácou napĺňali studnicu vedomostí našich

Vážené kresťanské zhromaždenie, vážení učitelia, milé deti!

Desať mesiacov usilovnej práce je za nami. Hoci čas ubehol veľmi rýchlo, vedomostí, ktoré ste získali za túto dobu, je veľa. Jedni z vás sa naučili čítať a písať, iní zasa malú násobilku. Donedávna niektorí z vás ani nechyrovali o tom, čo sú rovnice alebo Newtonov zákon.

Niekedy ste určite frflali, keď ste sa mali veľa učiť či písať. Ale verím, že väčšinou ste sa do školy tešili. Vedeli ste, že prežijete so spolužiakmi a pani učiteľkami nejedno malé dobrodružstvo.

Aj keď teraz si to ešte neuvedomujete, určite čoskoro zistíte, že získané vedomosti a zručnosti sú hodnoty, ktoré vám nikto ne-

žiakov. Nespočetnými a zaujímavými aktivitami vypĺňali voľný čas detí a svojím láskavým prístupom formovali osobnosť mladého človeka či dieťaťa.

Ďakujem Pánu Bohu, že nám to umožnil, a prosím ho, aby nás všetkých počas celých prázdnin ochraňoval a viedol.

Záverom mi dovoľte, aby som citovala učiteľa všetkých čias Jána Ámosa Komenského: „Skloniť sa treba k učiteľom, čo z bytosti vychovali človeka, lebo je ľahšie vrch preniesť, riekú zahatať, prinútiť vodu tiecť proti prúdu, ako vychovať človeka so srdcom a dušou ľudskou.“

Mgr. Blanka Špačková
zástupkyňa riaditeľa Základnej školy
s materskou školou, Liptovský Ján

Prihlasovanie na konfirmáciu

Je tu opäť čas, keď je potrebné prihlasovať mladých ľudí na konfirmačnú prípravu. Tá sa rozbehne od septembra 2016 a do prvého ročníka môžu nastúpiť tí mladí evanjelici, ktorí k 1. 9. dosiahnu vek 12 rokov. K prihláseniu je potrebné vyplniť prihlášku, ktorá sa nachádza v kostole i na farskom úrade, a priniesť ju na farský úrad. Mal by tak urobiť zákonný zástupca dieťaťa.

Svätovánska MUŠKA

Tak svieť vaše svetlo pred ľuďmi, aby videli vaše dobré skutky
a vlebili vášho Otca, ktorý je v nebesiach.

Detská príloha zborového časopisu

Ev. podľa Matúša 5,16

Ahoj kamaráti! Čas oddychu a prázdnin sa blíži, ale aj tak sú pre vás pripravené súťažné úlohy z príbehov o izraelských kráľoch, ktoré sme si rozprávali na besiedke.

1. Podľa tabuľky vľavo zistíte, akú číselnú hodnotu majú jednotlivé kráľovské

		+		+		+		= 40		=
	+		+		+		= 20		=	
	+		+		+		= 16		=	
	+		+		+		= 28		=	

Teraz vypočítajte príklady a podľa výsledku priradte písmenko, ktoré sa pod ním skrýva. Dostanete názov hudobného nástroja, na ktorý hrával Dávid.

	+		+		+		=		
	+		+		=				
	+		+		=				
	+		+		+		=		

30 – A

35 – G

48 – I

17 – R

42 – O

14 – Ý

34 – K

26 – D

25 – L

15 – Á

2. Z troch možností si vyberte správnu odpoveď na otázku a písmenko pri správnej odpovedi vpíšte do tabuľky. Dozviete sa meno Šalamúnovej matky.

1. Aké zamestnanie mal Dávid?

C – Rybár

B – Pastier oviec

A – Tesár

2. Čím sa líšil Saul od ostatných Izraelcov?

Č – Mal dlhé nádherné vlasy

K – Bol oveľa silnejší ako iní muži

A – Bol o hlavu vyšší ako ostatní Izraelci

3. Čo si vzal Dávid do boja proti Goliášovi?

T – Prak a kamene

E – Kopiju, luk a šíp

Ž – Brnenie a prilbu

4. Ktorý prorok pomazal za kráľa Saula a neskôr aj Dávida?

O – Simeon

Š – Samuel

U – Samson

5. Čo urobil Dávid v jaskyni kráľovi Saulovi?

V – Zobral mu meč

P – Poranil ho na nohe

E – Odrezal mu kus látky z plášťa

6. Koľko bratov mal Dávid?

B – 7

S – 11

M – 13

7. Čo vo sne žiadal Šalamún od Hospodina?

H – bohatstvo a slávu

O – dlhý život

A – múdre a chápané srdce

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.

3. Usporiadajte obrázky podľa príbehu o Šalamúnovom súde. Pridajte k nim aj text – pozor, tiež je poprehadzovaný.

Kráľ Šalamún povedal vojakovi, aby rozsekol živé dieťa na polovicu, aby každá žena mohla mať niečo z dieťaťa. Skutočná matka prosila, aby kráľ neubližoval dieťaťku, ale dal ho tej druhej žene.

V Jeruzaleme boli dve ženy, ktoré prišli za kráľom s veľkým problémom. Každá žena mala dieťa, ale jednej noci dieťa jednej ženy zomrelo. Kráľ Šalamún mal zistiť, ktorá bola skutočná matka toho živého dieťaťa.

Keď zomrel kráľ Dávid, jeho syn Šalamún sa stal tretím kráľom Izraela.

Matka mŕtveho dieťaťa ticho vymenila svoje dieťa za dieťa tej druhej ženy. Žena, ktorej dieťa bolo ukradnuté, povedala kráľovi, že keď chcela nakŕmiť svoje dieťa, zistila, že je mŕtve. Zbadala však, že to nie je jej dieťa

Pripravila Janka Daňová

Jedinou riešiteľkou úloh z minulého čísla Chlebíka je LENKA ŠIMČEKOVÁ. Odmeníme ju vecnou cenou.

Správne riešenia nových úloh prinášajte na faru alebo zasielajte na adresu farského úradu čo najskôr. Traja úspešní riešitelia budú odmenení vecnými odmenami.

Matrika

Od 24. 3. 2016 do 24. 6 . 2016

Konfirmovaní boli a kresťanskú dospelosť tak dosiahli

22. 5. 2016	Martin Baláž	Liptovský Peter
22. 5. 2016	Michaela Balcová	Liptovský Ján
22. 5. 2016	Andrea Kováčiková	Beňadiková
22. 5. 2016	Terézia Kubová	Liptovský Ján
22. 5. 2016	Oliver Špaček	Liptovský Ján

„Buď verný až o smrti a dám ti veniec života!“ (Zjavenie 2, 10)

V nádeji vzkriesenia sme sa lúčili

24. 3. 2016	Ľubomír Kováč	Beňadiková
24. 5. 2016	Oľga Kráľová, rod. Urbanová	Uhorská Ves
21. 6. 2016	Bohumír Filo	Liptovský Ján

„Ježiš riekol: Ja som vzkriesenie a život – kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď umrie, a nik ne-umrie naveky, kto žije a verí vo mňa.“ (Ján 11, 25)

EVANJELICKÝ ZBOROVÝ DEŇ

NEDEĽA 11. SEPTEMBRA 2016, 9,00 HOD.

EVANJELICKÝ KOSTOL V LIPTOVSKOM JÁNE

SLOVO BOŽIE

VÝSTAVA

PROGRAM AJ PRE DETI A MLÁDEŽ

VYSTÚPENIA SPEVOKOLOV

GULÁŠ

